

AVOCATUL POPORULUI

Domeniul privind
prevenirea torturii – MNP

Aprob,
Avocatul Poporului

Renate Weber
Renate Weber

Raport

privind vizita desfășurată la Casa de tip familial Bălăușeri, județul Mureș

Raportul este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

- 1. Cadrul general și organizarea activității de monitorizare**
- 2. Constatările rezultate din activitatea de monitorizare**
- 3. Recomandări**

Alba Iulia – 2026

1. Cadrul general și organizarea vizitei

În conformitate cu art. 35 lit. a) și art. 39 alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, coroborat cu art. 19 lit. a) din Protocolul Opțional la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante din 18.12.2002, precum și cu dispozițiile Ordinului Avocatului Poporului nr. 134/2019 privind aprobarea împuternicirilor și ordinelor de deplasare în scopul realizării anchetelor și vizitelor, instituția Avocatul Poporului, prin reprezentanții Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție, Centrul Zonal Alba, respectiv, domnul _____ jurist, doamna _____ psiholog și domnul _____ consilieri ai Centrului Zonal Alba, am efectuat la data de 29.01.2026, împreună cu _____ reprezentanta „Asociației Filantropia Ortodoxă Alba Iulia”, o vizită la **Casa de tip familial Bălăușeri (CTF, centru, serviciu social), județul Mureș.**

Vizita a avut următoarele **obiective**: verificarea respectării drepturilor și libertăților fundamentale și consolidarea protecției persoanelor aflate în locuri de detenție împotriva torturii și a pedepselor și tratamentelor inumane sau degradante.

Această vizită s-a realizat în conformitate cu prevederile Legii nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu scopul îndeplinirii rolului MNP de examinare în mod regulat a tratamentului aplicat persoanelor private de libertate în locurile de detenție, prin transmiterea de informații/documente și prin dialogul purtat între toate părțile implicate în efectuarea vizitei (angajați, beneficiari și membrii echipei de vizitare). Astfel, efectuarea vizitei a presupus și solicitarea de copii de pe documente, purtarea unor discuții cu conducerea unității vizitate și cu personalul unității.

Pe parcursul vizitei au avut loc discuții cu doamna _____ șef de centru, cu doamna instructor de educație _____ aflată în serviciu precum și cu minorii prezenți în casă.

Au fost consultate dosare, registre și alte documente, iar în urma vizitei, discuțiilor și analizei documentelor, s-au constatat următoarele:

2. Constatările rezultate din vizita efectuată

a) Informații generale

Serviciul social Casa de tip familial Bălăușeri, cod 8790 CR-C-I, cu sediul în sat Bălăușeri, comuna Bălăușeri, nr. 259, județul Mureș, a fost înființat prin **Hotărârea Consiliului Județean Mureș nr. 41 din 19.06.2003**, fiind **una din cele 5 case** care compun **Complexul de Case de Tip Familial Valea Nirajului.**

Centrul este **administrat de către furnizorul de servicii sociale**, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Mureș, acreditat conform **Certificatului de acreditare** seria AF nr. 000504 din 23.04.2014, emis de către Ministerul Muncii și Justiției Sociale și își desfășoară activitatea în regim de componentă funcțională a acestuia, fără personalitate juridică, în baza **Licenței de funcționare** seria LF, nr. 0000354, eliberată de către Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție (ANPDCA), la data de 24.02.2025 cu valabilitate până la data de 05.03.2030.

Casa de Tip Familiar funcționează în baza prevederilor cadrului general de organizare și funcționare a serviciilor sociale, reglementat de **Legea 292/ 2011 a asistenței sociale, Legea 272/ 2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, și de Ordinul ministrului muncii și justiției sociale nr. 25/ 2019** privind aprobarea standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale de tip rezidențial, destinate copiilor din sistemul de protecție specială, **Anexa 1**.

Serviciul social deține **Autorizația sanitară de funcționare** nr. 1247/ 10.08.2018, iar în ceea ce privește avizul **Direcției Sanitar-Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor**, există adresa (negația) nr. 8750/ 24.027.2018 prin care se confirmă de către această instituție faptul că, nu este necesară înregistrarea sanitar-veterinară și pentru siguranța alimentelor. Întrucât acest serviciu **nu deține Autorizația de securitate la incendiu, se recomandă inițierea demersurilor legale privind obținerea Autorizației de securitate la incendiu, la serviciul social Casa de tip familial Bălăușeri**.

Scopul acestui serviciu este de a furniza și asigura pe o perioadă determinată, copiilor/ tinerilor aflați în dificultate, ca urmare a separării temporare sau definitive de familie, accesul la informare în domeniu, găzduire pe perioadă determinată, educație, consiliere socială și psihologică, promovare relații sociale (socializare), promovare și cooperare socială, socializare și petrecerea timpului liber, servicii de bază pentru activitățile zilnice, servicii de suport pentru activitățile instrumentale ale vieții de zi cu zi, servicii de asigurare a hranei și suplimentelor nutritive, sprijin de urgență în vederea reducerii efectelor situațiilor de criză, reintegrare familială și comunitară, alte servicii de suport pentru diferite situații de dificultate.

Principalele funcții ale acestuia erau: reprezentarea furnizorului de servicii sociale în contractul încheiat cu persoana beneficiară; găzduire și hrănire a beneficiarilor pe perioadă determinată; îngrijire personală; asistență medicală; școlarizare și educație formală și non-formală; servicii specializate de abilitare/reabilitare; consiliere psihologică; asistență socială; asistență spirituală; socializare și petrecerea timpului liber.

Principiile specifice care stau la baza furnizării serviciilor sociale în CTF Bălăușeri, sunt următoarele: respectarea și promovarea cu prioritate a interesului persoanei beneficiare; protejarea și promovarea drepturilor copilului în ceea ce privește egalitatea de șanse și tratament, participarea egală, autodeterminarea, autonomia și demnitatea personală și întreprinderea de acțiuni nediscriminatorii și pozitive cu privire la copil; asigurarea protecției împotriva abuzului și exploatării copilului; deschiderea către comunitate; asistarea copiilor fără capacitate de exercițiu în realizarea și exercitarea drepturilor lor; asigurarea în mod adecvat a unor modele de rol și statut social, prin încadrarea în unitate a unui personal mixt; ascultarea opiniei copilului și luarea în considerare a acesteia, ținându-se cont, după caz, de vârsta și de gradul său de maturitate, de discernământ și de capacitatea de înțelegere; facilitarea menținerii relațiilor personale ale copilului și a contactelor directe, după caz, cu frații, părinții, alte rude, prieteni, precum și cu alte persoane față de care acesta a dezvoltat legături de atașament; promovarea unui model familial de îngrijire a copilului; asigurarea unei îngrijiri individualizate și personalizate a copilului; preocuparea permanentă pentru identificarea soluțiilor de integrare în familie sau, după caz, în comunitate; încurajarea inițiativelor individuale ale copilului și soluționarea situațiilor de dificultate apărute; asigurarea unei intervenții profesionale, prin echipe pluridisciplinare; asigurarea confidențialității și a eticii profesionale; primordialitatea responsabilității persoanei, familiei cu privire la propriile capacități de integrare socială și implicare activă în soluționarea situațiilor de dificultate cu care se pot confrunta la un moment dat; colaborarea unității cu serviciul public/ compartimentul de asistență socială organizat la nivelul unității administrativ – teritoriale de proveniență a copilului.

Structura de personal a serviciului social CTF Bălăușeri avea următoarea configurare: un total de 10 funcții, din care **6 funcții personal de conducere, de specialitate și administrativ**, care deservește toate CTF-urile din cadrul complexului, respectiv, 1 șef serviciu/ centru, 1 asistent social, 1 psiholog, 1 asistent medical, 1 administrator și 1 șofer, cu program de lucru de 8 ore/ zi, de luni până vineri și **4 funcții personal de asistență și îngrijire**, din care 3 funcții instructor de educație și 1 funcție îngrijitor, care își desfășurau activitatea în ture de lucru de 12 ore cu 24 de ore liber și 12 ore cu 48 de ore liber.

Referitor la **formarea profesională continuă a personalului** care își desfășoară activitatea în cadrul centrului, în anul 2025, **șeful de centru** a participat la cursul *Suport pentru copiii traumatizați*, organizat de Asociația Pro Vision Târgu Mureș, **asistentul social** a participat la cursul *Management de caz în protecția copilului*, organizat de furnizorul de formare profesională Agenția Speranțelor, **psihologul** a participat la cursurile *Tehnicile și probele proiective*, organizat de Asociația Centrul de comunicare și dezvoltare umană și

Educația emoțională a copiilor- Ghid practic pentru psihologi, organizat de Asociația pentru dezvoltarea serviciilor sociale și educaționale Catharsis, iar **un instructor de educație** a participat la cursul *Aplicabilitatea metodei, activități de grup copii- instructori de educație la casele de tip familial*, organizat de Fundația „Talentum” Târgu Mureș.

b) Beneficiarii centrului

Beneficiarii serviciilor sociale acordate în CTF Bălăușeri făceau parte din următoarele categorii vulnerabile: copii/ tineri, cu vârste cuprinse între 7 și 26 de ani, separați temporar sau definitiv de părinții lor, ca urmare a stabilirii în condițiile legii, a măsurii plasamentului în acest tip de serviciu; copii/ tineri cu dizabilități pentru care a fost dispus, în condițiile legii, plasamentul în regim de urgență; copii cu dizabilități ai căror părinți sunt decedați, necunoscuți, decăzuți din exercițiul drepturilor părintești sau cărora li s-a aplicat pedeapsa interzicerii drepturilor părintești, puși sub interdicție, declarați judecătorește decedați sau dispăruți, când nu a putut fi instituită tutela; copii cu dizabilități care, în vederea protejării intereselor lor, nu pot fi lăsați în grija părinților, din motive neimputabile acestora; copii abuzați sau neglijăți.

Măsura plasamentului (admiterea) în acest serviciu rezidențial se dispune, în baza unei Hotărâri emise de către **Comisia pentru Protecția Copilului (CPC) Mureș**, în cazul copilului care, în vederea protejării intereselor sale nu poate fi lăsat în grija părinților, din motive neimputabile acestora sau a unei **Decizii a instanței de judecată competente**, urmare a evaluării inițiale a situației copilului. Pentru fiecare copil ocrotit în acest serviciu exista un contract de furnizare de servicii sociale încheiat între, reprezentantul furnizorului de servicii pe de o parte și părintele/ reprezentantul legal al copilului, pe de altă parte.

La cererea tânărului, exprimată după dobândirea capacității depline de exercițiu, dacă acesta își continuă studiile, o singură dată, în fiecare formă de învățământ de zi, protecția specială se acordă, în condițiile legii, pe toată durata continuării studiilor, dar fără a se depăși vârsta de 26 de ani.

Tânărul care a dobândit capacitate deplină de exercițiu și a beneficiat de o măsură de protecție specială, dar care nu își continuă studiile și nu are posibilitatea revenirii în propria familie, fiind confruntat cu riscul excluziunii sociale, beneficiază la cerere, pe o perioadă de până la 2 ani, de protecție specială, în scopul facilitării integrării sale sociale. Acest drept se pierde în cazul în care se face dovada că tânărului i s-a oferit un loc de muncă și/sau locuință de cel puțin de două ori, iar acesta le-a refuzat ori le-a pierdut din motive imputabile lui.

Condițiile principale de admitere în centru sunt următoarele: copiii provin din familii în situație de risc, fiind necesară separarea temporară de acestea (locuință improprie/ lipsă

locuință, climat socio-afectiv și educațional viciat, dezinteres față de copil, alcoolism, violență, abuz, probleme psihice etc).

Admiterea copiilor/ tinerilor în cadrul casei de tip familial se face în baza următoarelor documente/ prevederi: Hotărâri/ decizii privind măsurile de plasament dispuse în condițiile legii, de către Comisia pentru Protecția Copilului (CPC) Mureș, respectiv de către Instanța judecătorească competentă; Dispoziții de plasament în regim de urgență, emise de către Directorul general al DGASPC Mureș și menținute de către Instanța judecătorească; Ordonanțe președințiale de plasare a copilului în regim de urgență.

La data vizitei, **în CTF Bălăușeri erau instituționalizați 8 beneficiari (capacitate maximă 10 locuri)**, 4 băieți și 4 fete, cu vârste cuprinse între 12 și 22 de ani, 6 dintre ei prezenți în centru, un altul, băiat 22 de ani, fiind la Cluj Napoca, unde urmează cursurile din cadrul Universității Babeș-Bolyai, Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației, **specializarea Psihopedagogie specială**, și de asemenea Facultatea de Educație Fizică și Sport, specializarea kintoterapie, iar o fată de 17 ani, fiind elevă în clasa a X-a la Colegiului „Mircea Eliade” din Sighișoara, pe timpul săptămânii locuia în internatul unității de învățământ.

Pentru **7 beneficiari**, admiterea în serviciu rezidențial a fost dispusă prin **Sentință civilă** iar în cazul unuia, admiterea s-a făcut în baza **Hotărârii Comisiei pentru Protecția Copilului Mureș**, iar **reprezentarea legală a acestora** se exercita de către Directorul General al DGASPC Mureș.

Unul din rezidenții serviciului social deținea certificat de încadrare în gradul grav de handicap cu însoțitor (vizual), iar alți 3 beneficiari erau cu cerințe educaționale speciale.

În ceea ce privește **menținerea legăturii copiilor cu familiile sau cu alte persoane importante din viața lor**, doar un beneficiar (băiat 14 ani) nu are nici un fel de contact, ceilalți șapte având legături fie prin telefon, fie prin vizite la centru, cu alți membri ai familiilor lor biologice (soră, frate, bunică, mamă).

Programul zilnic, de luni până vineri, al copiilor rezidenți în centru era următorul:
6:30- 7:00 deșteptarea și igiena de dimineață; 7:00- 7:15 micul dejun și primirea gustării pentru ora 10, activități gospodărești; 7:30 pregătirea și plecarea la școală; 8:00-12:00 sau 14:00 cursuri școlare; 12:00- 14:00 servirea mesei de prânz; 14:00- 15:00 program de odihnă, activități recreative; 15:00- 17:00 studiu individual, efectuarea temelor, participare la activități extrașcolare; 17:00 gustarea; 17:30- 19:00 studiu individual, activități educative și de recreere; 19:00- 19:30 cina; 19:30- 20:00 igienă personală, activități gospodărești; 20:00- 22:00 , vizionare tv., activități recreative, program de seară (pregătirea pentru somn); 22:00 stingerea.

În zilele de repaus săptămânal, sărbători și vacanțe, deșteptarea era la ora 08:00, iar celelalte activități se desfășurau între principalele repere orare, respectiv, mesele de dimineață 08:30, prânz 13:00 și cină 19:00 și stingerea la ora 22:00.

Încetarea serviciilor se face pe baza hotărârii **Comisiei pentru Protecția Copilului Mureș** sau a Hotărârii instanței de judecată, în următoarele situații: obiectivele stabilite în Planul individual de intervenție au fost realizate și copilul poate beneficia de alte tipuri de servicii (ex: asistent maternal, centru de zi, etc.); părinții solicită reintegrarea copilului în familie și sunt îndeplinite condițiile socio-materiale pentru reintegrare; serviciile oferite în casa de tip familial nu mai corespund nevoilor specifice ale copilului și este necesar transferul acestuia într-o altă instituție; tânărul beneficiar este absolvent al unei forme de învățământ și a fost integrat profesional și social (are loc de muncă, locuință, etc.).

c) Condițiile de cazare

Clădirea în care funcționa acest serviciu social era structurată pe două niveluri, demisol și parter, având o suprafață construită la sol de 159 mp și o suprafață desfășurată de 275 mp.

La demisol erau amenajate bucătăria, o cameră de zi, cu mai multe funcțiuni unde se servește și masa și se desfășoară diferite activități comune (teme, meditații), prevăzută cu mobilier specific, un grup sanitar pentru personal, un hol de acces unde copiii aveau posibilitatea, de asemenea, să scrie temele sau să servească masa și o magazie pentru depozitarea alimentelor.

Pereții încăperilor de la acest nivel prezentau suprafețe cu tencuiala și zugrăveala scorojite din cauza umidității (infiltrațiilor), cu risc crescut de contaminare bacteriologică, astfel că, se recomandă **repararea tencuiei și a zugrăvelii de pe porțiunile deteriorate precum și igienizarea acestor zone de la nivelul demisolului**, în conformitate cu prevederile **Standardului 2.2, Modulul IV Sănătate**, din Anexa 1 la **Ordinul nr. 25/ 2019**, Standarde minime de calitate pentru serviciile sociale cu cazare, organizate ca centre rezidențiale pentru copilul separat temporar sau definitiv de părinții săi, emis de Ministerul Muncii și Justiției Sociale, respectiv, *Toate spațiile centrului, precum și echipamentele și materialele utilizate sunt menținute curate, igienizate, ferite de orice sursă de contaminare.*

La parter erau dormitoare pentru beneficiari, respectiv, unul cu 2 paturi și unul cu 3 paturi pentru băieți și 2 dormitoare cu câte 2 paturi, pentru fete. Dormitoarele erau spațioase, luminoase, curate și mobilate, cu paturi prevăzute cu saltea, pernă, pilotă, lenjerie pentru pat, dulapuri pentru haine, noptiere, mese tip birou cu scaune și cu obiecte personale ale copiilor precum postere, fotografii aparatură audio video.

Pentru igiena și toaleta personală, beneficiarii aveau la dispoziție două grupuri sanitare, unul pentru fete și unul pentru băieți, renovate/ modernizate recent, cu cabine de duș, chiuvete și toalete.

Alimentarea imobilului cu apă rece se face din sursă proprie (puț și hidrofor), apa caldă și căldura erau furnizate de asemenea, de către centrala termică proprie, imobilul în care funcționa acest serviciu fiind racordat la rețelele publice de alimentare cu gaze naturale, energie electrică și canalizare.

Cu ocazia vizitării spațiilor casei, membrii echipei de vizită au constatat că **geamul ușii de acces în dormitorul cu 3 paturi al băieților lipsea**, din discuțiile cu personalul, acesta fiind spart de către un beneficiar, iar la dulapurile din camerele fetelor **lipseau barele de susținere a umerșelor**, hainele fiind depozitate haotic, astfel că, se recomandă **remedierea situației privind lipsa geamului de la ușa dormitorului destinat băieților, prin montarea unui geam nou, care să asigure un minim de siguranță, confort și intimitate rezidenților din această încăpcre și montarea barelor de susținere a umerșelor în dulapurile beneficiarilor, în care acestea lipseau**. De asemenea, unuia dintre radiatoarele de încălzire (calorifer) de pe holul de acces la dormitoare **îi lipseau suporturile de fixare la perete**, acesta fiind menținut pe poziție cu ajutorul unui suport improvizat din câteva cărți, impunându-se **asigurarea corespunzătoare a acestuia cu suporturi de fixare la perete**.

Un alt aspect constatat a fost cel al lipsei indicatoarelor (bulinelor) aplicate pe ușile dormitoarelor, cu rolul de a ajuta la identificarea rapidă a gradului de autonomie al persoanelor cazate în aceste încăperi, într-o situație de urgență, respectiv: roșu- persoanele care nu se pot evacua singure; galben- persoanele care necesită sprijin la evacuare; verde- persoane care se evacuează singure, **recomandându-se actualizarea și fixarea corespunzătoare a marcajelor cu indicatoarele de culoare adecvată, pe toate ușile camerelor centrului, unde sunt cazați beneficiari, raportat la gradul de autonomie al acestora, vezi prevederile Standardului 2.1, Modulul VI Mediul fizic de viață, adică, *Centrul asigură copiilor un mediu de viață protejat și sigur (...) ia toate măsurile pentru prevenirea riscului de accidente domestice și dispune de dotările necesare pentru un mediu de viață confortabil și protejat*.**

Cu excepția unei terase exterioare acoperite, prevăzută cu o masă, o canapea și un fotoliu, toate cu un grad avansat de uzură, spațiul exterior (curtea), nu dispunea de amenajări și dotări specifice, pentru o paletă mai variată de activități în aer liber, cum ar fi bănci și mese pentru exterior sau foisoare pentru relaxare și odihnă, așa cum prevăd **Standardele 1.3 și 1.4, din Modulul VI Mediul Fizic de Viață**, respectiv, *Centrul facilitează accesul copiilor la spații exterioare pentru activități în aer liber și Centrul dispune de spații comune suficiente,*

accesibile și amenajate corespunzător destinației lor. Se recomandă **amenajarea curții CTF Bălăușeri, cu bănci și mese pentru exterior și/ sau cu foișoare, pentru desfășurarea de activități în aer liber, relaxare și odihnă.**

d) Asistența medicală

Profilaxia generală și consultațiile, în cazul afecțiunilor intercurrente, erau asigurate de către medicul de familie, pe lista căruia se aflau înscriși beneficiarii din CTF Bălăușeri. Consultațiile medicale în alte specialități (pediatrie, neurologie, psihiatrie, ortopedie, medicină internă, etc.) erau asigurate, pe baza biletului de trimitere, emis de medicul de familie, prin prezentarea beneficiarilor însoțiți de personalul angajat, la ambulatoriile de specialitate, din rețeaua publică a sistemului de sănătate.

Casa de tip familial Bălăușeri nu dispunea de un spațiu dedicat ca și cabinet medical, depozitarea și păstrarea medicamentelor, a materialelor sanitare și a documentelor medicale făcându-se într-un dulap închis cu cheie aflat la demisolul cădirii, **însă medicația curentă, inclusiv cea neuroleptică era depozitată într-un spațiu nesecurizat- dulap care nu era prevăzut cu sistem de închidere cu cheie, aflat tot la demisolul clădirii. Echipa de vizită recomandă montarea unor sisteme de închidere cu cheie și încuierea dulapului în care se păstrează medicația curentă și cea neuroleptică, pentru evitarea unor accidente prin accesul necontrolat al beneficiarilor la aceasta.**

Activitatea medicală era consemnată în fișele de evaluare medicală a beneficiarilor (care conțineau evidența tratamentelor, internărilor, imunizărilor, recomandările medicilor specialiști pentru medicația administrată, programul de intervenție specifică pentru sănătate), în condica de evidență a medicamentelor și a materialelor consumabile, în registrul administrare medicamente, în registrul de programări consultații, în registrul de evidență a menstruației.

Condica de evidență a medicamentelor și a materialelor consumabile, Registrul administrare medicamente, erau completate parțial (de exemplu, rubricile: Număr curent, Numele și prenumele medicului/ asistentului care a prescris medicamentul, Perioada administrării).

Referitor la registrul de evidență a menstruației s-a constatat lipsa datelor pentru anii anteriori, neetichetarea acestuia, fiind consemnate date începând doar cu ianuarie 2026. Se recomandă completarea și actualizarea la zi a datelor din Registrele în care se consemnează activitatea medicală, cât și respectarea elementelor specifice privind forma

și conținutul unui registru, adică, etichetare, înregistrare în registrul unic al unității, numerotare, șnuruire, sigilare.

La data vizitei în CTF Bălăușeri una dintre tinere în vârstă de 17 ani era gravidă – (sarcină 22 săptămâni) fiind monitorizată de medicul de familie și în serviciu de specialitate obstetrică ginecologie, din cadrul Spitalului Clinic județean Mureș, ultimul consult de specialitate fiind cu o săptămână înainte.

În cazul apariției unor situații deosebite de urgență medico-chirurgicală, se apela Serviciul Național Unic de Urgență 112, informându-se totodată și conducerea casei de tip familial.

Hrana zilnică a beneficiarilor se prepara, de către personalul de serviciu, în bucătăria casei de tip familial. Depozitarea alimentelor se făcea într-un spațiu special amenajat la nivelul demisolului, utilaje frigorifice, în condiții menite să prevină modificarea proprietăților nutritive, organoleptice și fizico-chimice, precum și contaminarea microbiană. Servirea mesei de către beneficiari se făcea în camera de zi dotată corespunzător, cu mese și scaune, aflată la demisol lângă bucătărie.

Probele alimentare se recoltau la fiecare masă fiind păstrate în recipiente special pregătite, în frigider, la temperatura de 3-4 grade C, timp de 48 ore.

Meniurile se întocmeau săptămânal și conțineau trei mese principale și două gustări în fiecare zi, urmărindu-se asigurarea unei alimentații echilibrate și variate, în limitele alocărilor bugetare prevăzute de legislația în vigoare și erau avizate de către nutriționist dietetician.

În ziua efectuării vizitei, **meniul** era următorul: **dimineața** - pâine, pate, ou fiert, ridichi, ceai; **prânz** – ciorbă ardelenescă, carne porc (mici), cartofi pai, pâine; **cină**- pâine, crenvurști, muștar, pâine, ceai, iar pentru **gustarea** de la ora 10 – sandwich, fructe și pentru cea de la ora 16 chec și banană.

Hrana era proaspătă, suficientă atât cantitativ cât și caloric, iar din punct de vedere organoleptic era satisfăcătoare.

e) Educație, școlarizare și asistență psiho-socială

În ceea ce privește **educația și școlarizarea copiilor** prezenți în centru la data vizitei, cinci dintre aceștia sunt înscriși la Școala Gimnazială „Torok Janos” din Bălăușeri (2 copii în clasa a VI-a, 3 copii în clasa a VIII-a) iar un copil este înscris la Liceul „Sfântul Gheorghe” din Sângeorgiu de Pădure (profesională- estetică), clasa a IX-a.

Copiii vorbesc limba maghiară și foarte puțin vorbesc și înțeleg limba română, deoarece în localitate predomină populația de etnie maghiară, din acest motiv, școala este organizată în limba maghiară.

În România, clasele în limba maternă se organizează dacă există suficienți elevi și cereri, iar dacă nu sunt suficienți copii români într-o localitate, nu se face clasă în limba română, ci elevii merg la o altă școală într-o localitate învecinată, unde există un număr suficient de solicitanți.

Analizându-se situația uneia dintre tinerele din centru, care era însărcinată, din discuțiile cu personalul și cu tânăra, precum și din analiza dosarului acesteia, s-a constatat că tânăra H.A. în vârstă 17 ani, este într-o relație, de aproximativ un an, cu un băiat în vârstă de 20 de ani. Ca urmare a acestei relații, tânăra este însărcinată în aprox. 22 de săptămâni. H.A. a fost consiliată cu privire la opțiunile pe care le are, aceasta exprimându-și dorința de a se căsători cu acesta. Specialiștii din cadrul serviciului s-au deplasat la domiciliul tânărului unde s-a constatat că locuiește cu părinții săi într-o casă proprietate personală a familiei. Toți membrii familiei sunt angajați și lucrează cu forme legale, sunt de acord cu relația fiului lor și doresc să îi sprijine pe cei doi. Având în vedere faptul că și tânărul își dorește să se căsătorească cu H.A., s-a demarat procedura în acest sens. Tânăra este sprijinită de către reprezentanții centrului în ceea ce privește abordarea situației în care se găsește, urmărindu-se atent sarcina, evoluția școlară și bunăstarea fizică și emoțională a fetei.

Cei 3 instructori de educație, angajați în cadrul CTF Bălăușeri, întocmesc Programul de acomodare al fiecărui copil, completează documentele privind evoluția copilului în timpul perioadei de acomodare, desfășoară activități de socializare și de educare a copiilor, participă în procesul de evaluare a copiilor, în cadrul echipei pluridisciplinare, organizează intervenții individualizate pentru copiii din casă și monitorizează evoluția beneficiarilor, mențin legătura cu școlile unde învață copiii, sprijină relațiile copiilor cu comunitatea pentru facilitarea integrării sociale, însoțesc copiii din casă la evenimente publice sau alte activități care pun în valoare aptitudinile copilului, performantele (tabere, excursii, drumeții, concursuri, târguri ale ocupării locurilor de muncă, activități cu fundații și alți colaboratori/parteneri etc.), întocmesc fișele de evaluare educațională pentru fiecare copil, întocmesc și revizuiesc PIS-urile pentru fiecare copil, sprijină în efectuarea demersurilor pentru întocmirea actelor de identitate ale copiilor, învoiri în familie, intervenții medicale sau acorduri pentru evenimente sportive, tabere, etc.

În ceea ce privește activitatea de **asistență socială**, în cadrul centrului, **există un post ocupat de asistent social**, pentru întreg Complexul de CTF-uri Valea Nirajului. Doamna

asistent social, deține aviz de exercitare a profesiei, treapta practicant. Biroul în care acest specialist își desfășoară activitatea se află în altă locație, la momentul vizitei nefiind prezent în centru, s-au consultat toate documentele care reflectă activitatea asistentului social în acest serviciu.

Activitățile de asistență socială, se realizează în baza prevederilor art. 7, lit. a)- d) din Legea nr. 466 din 4 noiembrie 2004 privind Statutul asistentului social și presupun administrarea dosarelor beneficiarilor, obținerea certificatelor de handicap și de orientare școlară pentru beneficiari, menținerea legăturii cu familia și școala, administrarea conturilor bancare pentru alocația de stat a beneficiarilor, întocmirea documentelor necesare pentru obținerea unor indemnizații (pensie de urmaș), elaborarea Fișelor sociale, Rapoartelor trimestriale, Adreselor de corespondență cu alte instituții și autorități, Fișelor de evaluare, participarea la elaborarea și revizuirea Planurilor Individualizate de Servicii pentru beneficiari, a Planurilor individualizate de protecție, a Programelor de acomodare etc.

De asemenea, asistentul social este responsabil de menținerea legăturii cu toți specialiștii implicați în procesul de dezvoltare a deprinderilor de viață independentă, participă alături de specialiștii serviciului/ DGASPC la elaborarea strategiilor de abilitare/reabilitare a beneficiarilor, desfășoară activitățile de monitorizare a situației psiho-socio-medicale a copiilor aflați în plasament în vederea reevaluării trimestriale sau ori de câte ori împrejurările care au stat la baza stabilirii măsurii de protecție specială o impune pentru menținerea, modificarea sau încetarea acestora, respectiv revizuirea Planului Individualizat de protecție, reevaluează împrejurările care au stat la baza stabilirii măsurilor de protecție specială de tip rezidențial pentru beneficiarii din Casele de tip familial și propune, după caz, menținerea, modificarea sau încetarea măsurii de protecție etc.

Întrucât, din discuțiile purtate cu doamna șef de centru, a rezultat că specialiștii psiholog și asistent social, își desfășoară activitatea într-un birou exterior centrului și se deplasează atunci când este nevoie la CTF Bălăușeri, echipa de vizită **recomandă să fie întocmit și afișat un program al acestora, privind activitățile specifice desfășurate pentru beneficiarii din CTF Bălăușeri, într-un loc vizibil și accesibil copiilor, în interiorul CTF, cu specificarea zilelor, intervalului orar și locației, în care doamnele psiholog și asistent social, acordă servicii de specialitate.**

Asistența psihologică în cadrul unității era asigurată de către un psiholog cu drept de liberă practică în specialitatea Psihologie Clinică, treapta de specializare practicant autonom.

Asemenea doamnei asistent social, întrucât doamna psiholog avea **biroul în altă locație**, iar la momentul vizitei nu era prezentă în centru, s-au consultat documentele specifice activității acestui specialist.

Activitatea doamnei psiholog constă în evaluarea psihologică a copiilor, redactarea fișelor de evaluare, întocmirea Planurilor de intervenție specifică, participă la elaborarea Planurilor individualizate de protecție, a Programelor de acomodare, informează beneficiarii pe diferite tematici și oferă asistență specializată copiilor, în funcție de nevoile fiecăruia: educație pentru sănătate, optimizare și dezvoltare personală, autocunoaștere, consiliere suportivă, consiliere în situații de criză, intervenții de scurtă durată focalizate pe problemă/recuperare/reeducare, intervenții comportamentale pentru copiii cu tulburări de comportament/ADHD /tulburări emoționale, managementul conflictului, mediere și negociere, orientare școlară și profesională și pregătirea integrării sociale etc.

Psihologul întocmește **rapoarte de consiliere psihologică și planuri de consiliere psihologică**, pentru beneficiarii care prezintă nevoi de asistență specializată. Astfel, în unele din rapoartele de consiliere consultate (pentru beneficiara însărcinată), propunerile vizate constau în supravegherea atentă a evoluției stării emoționale a beneficiarei, monitorizarea constantă a relației acesteia cu iubitul ei, nevoia unui mediu de viață sigur și stabil, cu reguli clare și constante, relații interpersonale adecvate vârstei, consiliere psihologică la nevoie.

De asemenea, psihologul **colaborează cu alte instituții** (școală, primărie, poliție, etc.) în vederea unei cât mai bune integrări școlare și socio-profesionale a beneficiarilor; face parte din echipa multidisciplinară, participă la activități de recreere și socializare și la activități de terapie ocupațională, desfășurarea unor activități ludice, implicarea în gestionarea și rezolvarea incidentelor, etc.

Evaluarea psihologică a copiilor are în vedere evaluarea mecanismelor și funcțiilor psihice, în scopul identificării unor condiții sau stări patologice din aria cognitivă, afectivă, de comportament sau a personalității, precum și formularea de recomandări privind realizarea unui program de intervenție psihologică personalizată.

În urma evaluărilor psihologice efectuate beneficiarilor (trimestriale), sunt înscrise în **fișele de evaluare psihologică**, istoricul personal al beneficiarului, componentele psihologice vizate (nivel afectiv, nivel al inteligenței, limbaj/ comunicare, atenție/ concentrare, abilități motorii grosiere și fine, manifestări comportamentale, stima de sine, comportament social etc), concluziile, profilul psihologic și recomandări. Recomandările, de regulă, constau în: stimulare cognitivă, logopedie, formarea deprinderilor de autoservire, însușirea unor mijloace de comunicare verbală, achiziția unor cunoștințe elementare din diferite domenii ale realității,

socializarea, prin formarea și dezvoltarea unor comportamente de autonomie personală și socială, realizarea de deprinderi practice pentru efectuarea unor activități lucrative în condiții de muncă protejată, suport emoțional, mediu de viață stabil, echilibrat, consiliere psihologică etc.

În practica profesională curentă, psihologul utilizează **instrumente** precum observația, interviul, chestionarul, iar Matricile Progressive Raven licențiate, sunt utilizate în completare, în vederea furnizării unor acte profesionale corespunzătoare, atât sub aspect calitativ cât și legal.

Referitor la evidența activităților de asistență psihologică, nu s-a identificat în centru, un Registru de evidență, echipa de vizită recomandând, întocmirea unui Registru de evidență a actelor profesionale ale psihologului, numerotat, sigilat, parafat de către acesta, și înregistrat în Registrul principal de intrări/ ieșiri al unității, cu o rubricatură adaptată la specificul activității serviciului social Casa de tip familial Bălăușeri, unde să fie consemnate și înregistrate toate activitățile desfășurate de către acest specialist, conform Hotărârii Colegiului Psihologilor din România nr. 3 din 27 septembrie 2013 privind evidența profesională a psihologilor cu drept de liberă practică,... *psihologul trebuie să întocmească un Registru de evidență a actelor profesionale (art. 2 alin. (1) lit. a, coroborat cu Anexa 1 din Hotărârea menționată), unde să fie consemnate activitățile specifice desfășurate de psiholog, respectiv, Evidența profesională a psihologilor cu drept de liberă practică, denumiți în continuare psihologi, se realizează printr-un sistem mixt de evidență,...*

Personalul centrului efectuează trimestrial reevaluarea copiilor din punct de vedere al dezvoltării fizice, mentale, spirituale, morale sau sociale a beneficiarului, a modului în care acesta este îngrijit și a împrejurărilor care au stat la baza stabilirii măsurii de protecție specială. Reevaluarea se efectuează și atunci când se constată modificări semnificative ale stării fizice, psihice, emoționale a copilului și/ sau apariția unor tulburări de comportament, iar rezultatele se înscriu în **fișele de evaluare** și în **rapoartele trimestriale**.

În baza evaluărilor realizate, copiilor li se întocmesc **Programe de intervenție specializate (PIS)** de educație, recreere și socializare, pentru dezvoltarea deprinderilor și pregătirea pentru viață independentă, dezvoltarea și menținerea legăturilor familiale, stabilindu-se astfel intervențiile personalizate. PIS-urile sunt analizate semestrial pe baza rezultatelor rapoartelor trimestriale.

Referitor la **Programele de intervenție specializate**, analizându-se dosarele, **s-au identificat PIS-uri unde nu erau consemnate persoanele responsabile (psiholog, asistent social, educator), totodată unele nefiind semnate de către toți cei responsabili de**

întocmirea documentului. Echipa de vizită **recomandă consemnarea numelor tuturor persoanelor responsabile de întocmirea/ revizuirea fiecărui Program de intervenție specializată, și semnarea acestor documente.**

Programul de intervenție specifică pentru educație este elaborat de instructorul de educație. La elaborarea programului se implică și un cadru didactic din unitatea de învățământ frecventată de copil. Se întocmește o fișă de monitorizare a evoluției școlare a copilului, în care se consemnează date cu privire la frecventarea cursurilor, situații de absenteism, rezultate la învățătură, orice probleme de integrare în școală, activități școlare și extrașcolare în care este implicat copilul, colaborarea cu instituția de învățământ și cu familia copilului, evoluții negative și soluții de remedie etc.

Evaluarea educațională are în vedere stabilirea nivelului de achiziții curriculare, a gradului de asimilare și corelare a acestora cu posibilitățile și nivelul de dezvoltare cognitivă, psihomotorie și socioafectivă a copilului, precum și identificarea decalajelor curriculare, a particularităților de învățare și dezvoltare.

Programul de intervenție specifică pentru recreerea și socializarea copilului, vizează implicarea copilului în activități de grup, participarea la slujbe religioase, organizarea unor petreceri/ aniversări, jocuri în colectivitate, excursii, vizionarea unor filme, realizarea unor drumeții și plimbări, etc.

Furnizorul de servicii sociale DGASPC Mureș, are încheiate convenții/ parteneriate de colaborare cu diferite fundații și asociații. În anul 2025, copiii de la CTF Bălăușeri au participat săptămânal la activitățile organizate de fundația „Talentum”. Printre activitățile desfășurate de fundație, se numără activități pentru dezvoltare a deprinderilor de viață independentă, dar și tabere precum cea de la Praid, din septembrie 2025.

În ceea ce privește planificarea activităților de recreere/ socializare, la nivelul centrului nu s-a identificat un program realizat în acest sens. Echipa de vizită **recomandă întocmirea unui Program pentru recreere și socializare, în funcție de opțiunile copiilor și nevoile acestora,** în acord cu prevederile **Standardului 3.1, Modulul III,** respectiv, *Centrul planifică activitățile de recreere și socializare, în funcție de opțiunile copiilor și nevoile acestora (...) stabilește un program pentru odihnă și somn, precum și un program de activități zilnice pentru recreere și socializare, în concordanță cu nivelul de dezvoltare și nevoile copiilor. Programul pentru recreere și socializare se întocmește trimestrial, cu detalierea activităților și este adus la cunoștința copiilor. Programul pentru recreere și socializare este elaborat de personal de specialitate, în colaborare cu persoana de referință a copilului. (...)*

Programul de intervenție pentru dezvoltarea deprinderilor și pregătirea pentru viața independentă stabilește și aplică metode și mijloace concrete de educare/instruire și de implicare a copiilor în efectuarea activităților uzuale ale vieții zilnice autonome (pornind de la asigurarea igienei personale, până la gestionarea bunurilor și banilor).

Programul menționat are la bază rezultatele evaluării aptitudinilor, cerințelor, potențialului și carențelor copiilor în dezvoltarea deprinderilor de viață independentă.

În vederea integrării/ reintegrării în comunitate, în funcție de vârstă, nivel de dezvoltare, abilități și talente personale, situație familială, ș.a., centrul desfășoară activități de informare, consiliere, educație extracurriculară, terapii ocupaționale etc., care acoperă nevoi diverse: cunoașterea drepturilor sociale și a legislației, a valorilor promovate în comunitate, a drepturilor și obligațiilor în calitate de cetățeni, facilitare acces la locuință și adaptarea acesteia, facilitează accesul la un loc de muncă, orientare vocațională, acces la formare profesională.

Programul de intervenție specifică pentru dezvoltarea și menținerea legăturilor familiale vizează facilitarea întâlnirilor copilului cu părinții și alte persoane importante, vizitarea copilului în centru, găzduirea copilului pe o perioadă de timp determinată, la familia naturală sau alte persoane importante, corespondența și contactarea telefonică a celor apropiați, transmiterea de informații și fotografii către părinți sau alte persoane importante din viața copilului.

În ceea ce privește **Planurile individualizate de protecție (PIP)**, prin care sunt stabilite obiectivele (oferirea serviciilor de găzduire, îngrijire, dezvoltarea deprinderilor de viață independentă) prestațiile și serviciile acordate beneficiarilor, cuantumul/ cantitatea, perioada de acordare și autoritatea/ persoana responsabilă, **s-au identificat unele Planuri individualizate de protecție din care lipseau semnăturile membrilor echipei, responsabili de întocmirea/ revizuirea documentelor (psiholog, medic, îngrijitor, instructor educație), astfel recomandăm a se semna aceste documente, de către toate persoanele implicate în elaborarea, redactarea și implementarea lor.**

Centrul realizează informarea copiilor, la nivelul centrului existând **Registrul privind informarea/ instruirea și consilierea copiilor**. Din datele consemnate a rezultat că la data de 13.01.2026 a fost realizată de către psiholog, o sesiune de informare cu privire la prevederile ROF-ului, a Procedurii de abuz, precum și la modalitatea de a efectua sugestii și reclamații și la evaluarea gradului de satisfacție a beneficiarilor. Pe parcursul anului 2025, au mai fost realizate 4 sesiuni de informare a beneficiarilor, de către personalul centrului, în acord cu prevederile Ordinului 25/ 2019, vizând tematici de interes pentru beneficiari, precum educație sexuală, alegerea anturajului, prevenirea traficului de persoane, violența domestică.

La nivelul centrului există pliante de promovare a condițiilor de cazare și de acordare a serviciilor din cadrul centrului, a drepturilor și obligațiilor pe care beneficiarii le au. La avizierul unității acestea erau afișate la loc vizibil și accesibil atât copiilor, cât și aparținătorilor/persoanelor apropiate copiilor (pliante, Cod de etică, ROF).

În ceea ce privește Registrul sugestii, sesizări, reclamații, în acesta nu existau consemnate astfel de situații, până la data vizitei.

Referitor la Registrul de incidente, pe parcursul anului 2025, nu au fost consemnări, existând dor una singură în data de 02.11.2024, când psihologul din cadrul serviciului s-a prezentat la tribunal cu minorul N. I. în vederea înlocuirii măsurii de protecție specială de la CTF Miercurea Nirajului la CTF Bălăușeri. Cu această ocazie minorul a menționat că nu dorește să rămână la CTF Bălăușeri, deoarece angajatul S.A. „vine băut la serviciu, este agresiv și bate copiii”. Specialiștii din cadrul serviciului s-au deplasat la Casa de tip familial de la Bălăușeri, în vederea evaluării de urgență a situației. Având în vedere cele relatate de beneficiari, s-a demarat procedura de abuz, au fost sesizați reprezentanții IPJ Mureș, minorii au primit asistență de specialitate, iar angajatul S.A. a fost mutat de la casa de tip familial. Beneficiarii au fost audiați de către reprezentanții poliției, în cauză fiind întocmit un dosar de urmărire penală. Între timp salariatul S.A. a solicitat încetarea contractului de muncă, iar în prezent acesta nu mai are calitatea de angajat al DGASPC Mureș.

Registrul cazurilor de abuz, neglijare și rele tratamente nu conținea consemnări care să indice situații de acest tip din partea personalului, asupra beneficiarilor.

Pe parcursul vizitei, **nu au fost identificate reacții și comportamente care să exprime teama copiilor în relația cu personalul serviciului**, relaționarea acestora fiind normală.

De asemenea, nu au fost observate urme de violență pe membrele copiilor sau pe alte părți ale corpului neacoperite de vestimentație, care să constituie indicii ale unor situații de neglijare, abuz sau rele tratamente.

Având în vedere aspectele constatate, în temeiul art. 43 alin. (1) și art. 47 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, Avocatul Poporului

RECOMANDĂ

conducerii Casei de tip familial Bălăușeri să întreprindă măsurile legale care se impun pentru

1. Inițierea demersurilor legale privind obținerea Autorizației de securitate la incendiu, pentru serviciul social Casa de tip familial Bălăușeri;
2. Repararea tencuielii și a zugrăvelii de pe porțiunile deteriorate, precum și igienizarea acestor zone de la nivelul demisolului clădirii CTF Bălăușeri;
3. Remedierea situației privind lipsa geamului de la ușa dormitorului destinat băieților, prin montarea unui geam nou, care să asigure un minim de siguranță, confort și intimitate a rezidenților din această încăpere, montarea barelor de susținere a umerășelor în dulapurile beneficiarilor, în care acestea lipseau, precum și fixarea corespunzătoare la perete a caloriferului de pe holul de acces la dormitoarele beneficiarilor;
4. Actualizarea și fixarea corespunzătoare a marcajelor cu indicatoarele de culoare adecvată, pe toate ușile camerelor centrului, unde sunt cazați beneficiari, raportat la gradul de autonomie al acestora;
5. Amenajarea curții CTF Bălăușeri, cu bănci și mese pentru exterior și/ sau cu foișoare, pentru desfășurarea de activități în aer liber, relaxare și odihnă;
6. Montarea unor sisteme de închidere cu cheie și încuierea dulapului în care se păstrează medicația curentă și cea neuroleptică, pentru evitarea unor accidente, prin accesul necontrolat al beneficiarilor la aceasta;
7. Completarea și actualizarea la zi a datelor din registrele în care se consemnează activitatea medicală, precum și respectarea elementelor specifice privind forma și conținutul unui registru, adică, etichetare, numerotare, șnuruire, sigilare, înregistrare în registrul unic al unității;
8. Întocmirea și afișarea unui program al specialiștilor (psiholog, asistent social), privind activitățile specifice desfășurate pentru beneficiarii din CTF Bălăușeri, într-un loc vizibil și accesibil copiilor, în interiorul CTF, cu specificarea zilelor, intervalului orar și locației, în care aceștia, acordă servicii de specialitate;
9. Întocmirea unui Registru de evidență a actelor profesionale ale psihologului, numerotat, înregistrat și parafat de către acesta, cu o rubricatură adaptată la specificul activității serviciului social Casa de Tip Familial Bălăușeri, unde să fie consemnate și înregistrate toate activitățile desfășurate de către acest specialist;

10. Consemnarea/ completarea numelor tuturor persoanelor responsabile de întocmirea/ revizuirea Programelor de intervenție specializată și a Planurilor individualizate de protecție și semnarea lor de către aceste persoane;

11. Întocmirea unui Program pentru recreere și socializare, la CTF Bălăușeri, în funcție de opțiunile copiilor și nevoile acestora.